

Emporion

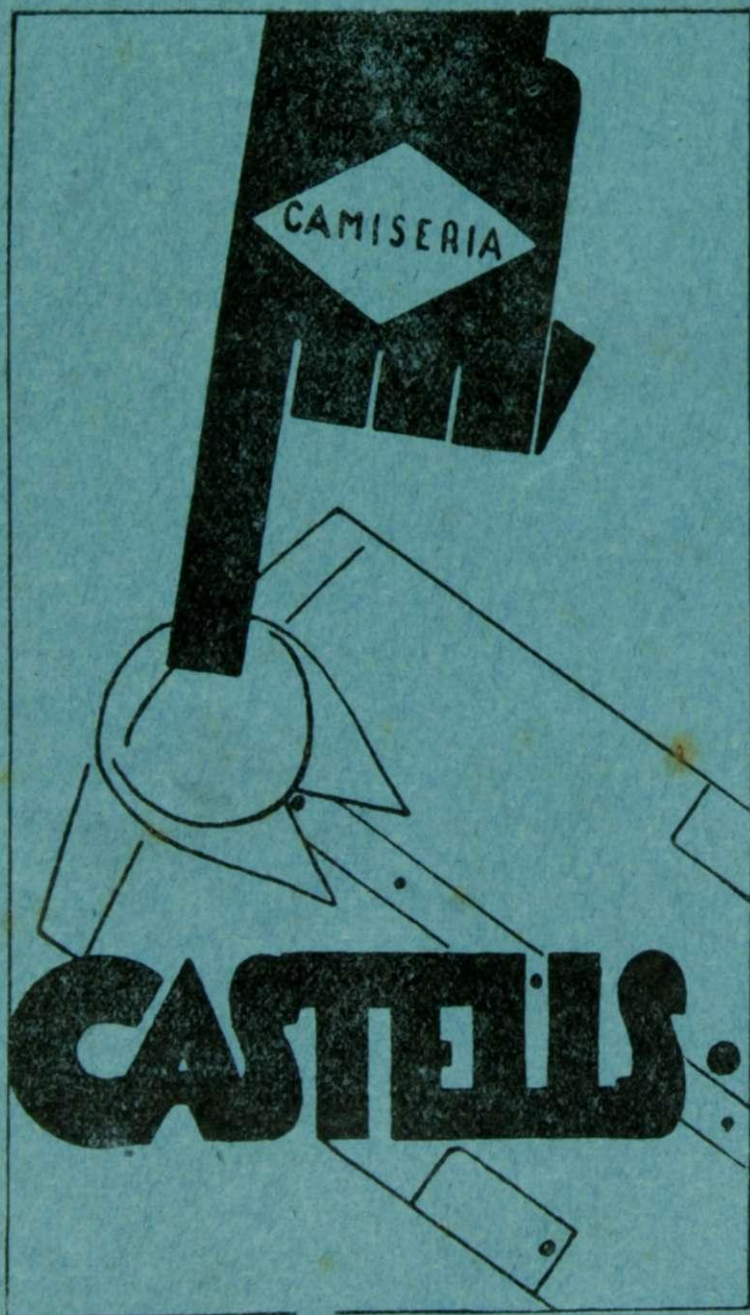
ANY V

Segona època

NUM. 287

SUMARI

Un exemple aigne d'elogi: L'obra agrícola de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, per Rafael Massaguer. — Parlem clar, per P. Castells. — Vida cultural: Notable conferència. — L'obra agrícola de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis: Impressions d'una excursió col·lectiva, per Joaquim Radresà. — Notícies.

Bordallo i Ruiz

Saló Hollywood

PENTINATS ESTIL CINE (CREACIONS)

Boqueria, 6 - Telèfon, 24.266

Barcelona

FUMADORS...!

Fumeu sempre el paper català

CARLETS

Fabricat per

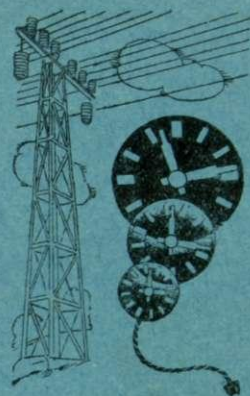
F. RIUS

de

OLOT

Relotgeria

Anicet Quer

Relotges de to-
tes classes i
marques.

Especialitat en
Relotges
Elèctrics.

I muntatges de
Relotges pú-
blics de Torra o
Campanar.

TORROELLA DE MONTGRI

F O N D A S I M O N

SERVEI A LA CARTA I A COBERTS
SALONS ESPECIALS PER A CASA-
MENTS, BATEIGS, ETC...

PREUS ECONÒMICS

Telèfon, 17992

B A R C E L O N A

Esparteria, 6

i
Vidrieria, 12

DISPONIBLE

Emporion

PERIODIC QUINZENAL

ANY V
SEGONA
EPOCA

Torroella de Montgrí, 26 de gener de 1936.

Núm. 287

PREUS DE SUSCRIPCIÓ

Torroella, un any
Fora, un any
Estranger, un any

à pessetes
nº50
nº50

UN EXEMPLE Digne D'ELOGI

L'obra agrícola de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis

A Torroella de Montgrí, important població d'una rica y activa comarca empordanesa, famosa, entre altres raïols, per la seva renomada producció fructícola, la Caixa d'Estalvis hi té establert, conjuntament amb la seva sucursal, un magnífic edifici destinat a la casa agrícola.

A primers d'enguany els tècnics de l'obra agrícola de l'esmentat organisme hi han professorat uns cursos d'agricultura pràctica, els quals han estat seguits amb viu interès, per gran nombre d'agricultors torroellencs.

I com ha digne coronament d'aquelles lliçons, basades principalment en la demostració tècnica i pràctica del conreu dels arbres fruiters, aplicació racional dels adobs en la fructicultura i lluita i extermini per mitjà de la guerra química, del gran nombre d'insectes destructors que se-

nyoregen pels nostres conreus, va ésser facilitada per la direcció dels cursos una excursió col·lectiva a diversos importants centres de producció agrícola del Vallès i el Llobregat, per tal de copsar-ne importants ensenyaments. El dia de Reis a la tarda, va tenir lloc a la sala d'actes de la Caixa d'Estalvis de Torroella de Montgrí, la sessió de clausura dels al·ludits cursos, amb l'assistència personal del Dr. Boix i Raspall, director general de la Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis, el qual, amb la seva assistència a aquell acte i amb el magnífic parlament que va pronunciar hom va poder fer-se càrrec de l'extraordinària atenció que presta a l'agricultura de Catalunya aquesta famosa organització de l'Estalvi catalano-balear.

El bon amic i exquisit periodista torroellenc Josep Castells va invitar-me a assistir, en compa-

nyia seva a aquell acte de clausura que presidia el Dr. Boix, perquè tu —va dir-me—, com a pagès que t'interessen les qüestions del camp, et podràs fer càrrec de la importància cabdal que en el desenvolupament de l'agrè català assenyalava aquesta important iniciativa de la Caixa de Pensions.

Realment, l'obra agrícola que, segons declaració del seu cap suprem, es proposa d'empendre l'al·ludit organisme, és un fet sobre el qual crec que convé parlar, tant per l'abast que pren com pels comentaris d'indole diversa que suggereix.

En primer lloc la intervenció d'una institució de dret públic, que tingué en el seu origen una finalitat exclusiva d'ordre econòmic-social, en els problemes de la ruralia revela encara la desorganització persistent dels nostres costums agraris.

Agrícolament parlant, demostra també el buit que es nota a Catalunya per la manca d'una organització col·lectiva de tipus social agrari que en forma totalitària reculli tots els anhels i totes les manifestacions, tant en el camp de la tècnica, com en el de l'economia i el de la sociologia de tota la pagesia catalana.

L'agricultura de la nostra terra no ha estat encara incorporada d'una manera efectiva i oficialment a l'engranaatge de la màquina productora del país. La nostra vida agrícola ha estat regida generalment per homes profans en ella, que res no tenen a veure amb l'agricultura. I en comptes d'observar un paral·lelisme i una racionalitat entre les diverses branques de la producció catalana, sovint ens hem trobat els pagesos, absolutament abandonats i, per torna, aquells típics anys de govern autònom en els quals la nostra riquesa fou objecte de tota mena d'atropellaments i les qüestions del camp foren tractades amb una frivolitat manifesta i amb un

oblit absolut de responsabilitat de govern.

Això no vol pas dir, però que els agricultors de bona voluntat no reconeixem el bé indubiable que a la causa de la nostra agricultura han presiat el benemèrit I.A.C. de S.I. i la U.S.A., obra del malaguanyat amic Carles Jordà. Però també és evident que l'agricultura organitzada representa a Catalunya un tant per cent molt petit i aquesta és, precisament, la falla determinant que motiva que, en l'ordre de la terra, haguem de lamentar deficiències fonamentals.

Ara bé, això explica el fet que un organisme com la Caixa d'Estalvis, que gaudeix de tanta simpatia entre l'element treballador, socialment equilibrat, trobi el terreny fàcil en l'aspre camí de les seves activitats, entre les quals cal assenyalar ara la important obra agrícola que té empresa. I cal preveure l'èxit de la seva finalitat per la facilitat amb què podrà penetrar amb eficàcia dins l'ambient agrícola d'importantis nuclis de pagesos de les nostres comarques dispersos i desorganitzats col·lectivament.

La Caixa d'Estalvis haurà de perfeccionar els seus procediments d'intervenció en matèria agrícola, procurant de posar al davant dels seus establiments, on aquesta obra s'hagi de centrar i sistematitzar, persones dotades de coneixements agronòmics eficients per tal que l'obra que es proposa establir sigui rematada per un èxit obsolet.

D'altra banda, a tots els països normalment dirigits, els agricultors capacitats han estat aprofitats per a utilitzar llurs coneixements en profit de les funcions rectores dels organismes dirigents en allò que es relaciona a l'agricultura i els seus derivats. A Espanya, en canvi, l'element agrari ha estat considerat com la terragada del país, mentre hi ha qui opina que al camp existeixen homes capacitats per a ésser diputats.

i per a ésser ministres, els coneixen entès dels quals poden prestar un bon servei a Catalunya i Espanya. Cal consignar que en aquest aspecte, la Lliga, partit polític de realitzacions fecundes, ja ha donat exemple d'això que jo dic inclouent en les seves candidatures notables agricultors de les nostres comarques. I el Comte de Romanones, polític sagaç, no fa pas molt que al Congrés, en un debat sobre política bladera, va haver d'exclamar amb gran nerviosisme que la pitjor plaga que havia hagut de sofrir l'agricultura espanyola d'ençà del nou règim, eren els deu o dotze ministres d'Agricultura que havia tingut el Govern de la República.

L'agricultura és un factor de notòria influència en la vida dels pobles, i avui ésser pagès ja sembla un privilegi. Fa uns dies, el periodista Civera i Sormani tractava des de les columnes d'un diari un tema tan interessant com el de la incorporació de les joventuts a les tasques agrícoles. Fóra, indubtablement, un mitjà eficaç contra l'atur, car és evident que moltes tragèdies que es desenrotllen a la capital tindrien un magnífic sedant si es recorria a aquesta nova orientació social de caràcter agrícola.

Es un error creure que l'agricultura és la suma d'una realització de fets episòdics i naturals, i el pagès un simple home-màquina No. L'agricultura concebuda en tota llur plenitud no és això solament. L'agricultura és exactament com la va definir Cosío: és l'art de convertir les pedres en pa, mitjançant organismes vius.

I aquesta és la realitat més concreta i més viva de l'hora present, aquella que ja ha produït serioses pertorbacions dels nostres costums agrícoles i que reclama una intervenció urgent de bon govern i bon sentit pairal, per tal d'endegar-la vers una nova fase de realitzacions

fecundes mitjançant un esforç equilibrat, ordenat i persistent.

La idea de crear les cases agrícoles per la Caixa de Pensions, segons ens va explicar el doctor Boix en el seu discurs de Torroella de Mongrí, va néixer precisament en aquella vila empordanesa. A l'edifici que avui és propietat de la Caixa, hi existia, quan aquesta se'n va fer càrrec, un Sindicat de pagesos, que les lluites polítiques que divideixen els pobles en bandes irreconciliables, i la manca de sentit professional dels agricultors torroellencs, van deixar finalment abandonat. I fou aquell fet que va fer concebre la idea de l'obra agrícola a Francesc Moragas i Barret. Aquesta obra de la Caixa d'Estalvis és digna d'elogi i d'agraïment. Entre d'altres, moltes coses estimades del nostre camp: progrés, cultura, estalvi, etc., valors que cal treballar per a salvar-los, comptaran amb un reforç més, amb l'ajuda fervent d'una entitat poderosa, de gran abast social i econòmic. Allò que els agricultors desorganitzats no som capaços per a salvaguardar, transformant en realitats fecundes energies disperses, alegrem-nos que d'altres, en plena consciència de llur responsabilitat, ho realitzin; obra verament benefactora, puix que en el fons no pot haver-hi altra finalitat ulterior que el sincer desig d'ajudar amb eficàcia els pagesos i l'agricultura de Catalunya.

RAFAEL MASSAGUER

Parlem clar

Segons llegim a la premsa, s'esten com una taca d'oli el vici col·lectiu d'intolerància davant

la projecció de certes pel·lícules. Cal pariar-ne per tal de contribuir a la desaparició d'aquesta tara denigrant per al nostre poble.

Recordo que temps enrera, en una petita gasetilla inserida en el nostre quinzenal, es feia ressò de les queixes formulades per un grup d'espectadors concorrents a les sessions de cinema, sobre la manca de comprensió i de tolerància d'una part de públic. Com a recurs per als senyors empresaris — primeres víctimes d'aquests excessos — i per tal d'acabar amb aquestes proves de «cultura» proposava, el periòdic, que en els programes de cine que hom no cregués recomanables per a tothom, podia exhibir-se un senzill, clar i contundent rètol amb aquestes paraules: «No apte per a analfabets». La proposició no passà d'ésser una suggerència sense cap mena d'eficàcia.

Volem citar casos contundents, volem remoure aquesta qüestió vergonyant i volem parlar ciar d'una vegada.

No ens deixem portar per cap perjudici d'ordre morat o polític, tampoc no obeïm a cap confidència, sinó simplement sota un punt de vista d'observador imparcial, per haver-ho presenciari moltes vegades asseguts en una butaca dels nostres moderns i confortables salons d'espectacles. La realitat ens diu d'una manera ben clara l'obra que realitza —salvant excepcions molt notables— el cinema modern, aquest cinema sovint immoral i descarnat, però que a voltes, com un raig de sol lluminós ens ofereix projeccions de caire educatiu, sobre tot les pel·lícules documentals i les sempre meritíssimes revistes gràfiques sobre els fets mundials d'actualitat palpitant. Es llavors quan admirem veritablement l'obra d'aquell traucòs il·lustre, Lumière, que inventà el cinematògraf (i que pocs fanàtics del cinema deuen saber-ho) quan pels

nostres ulls desfilen les inhòspites planúries dels deserts de l'Eritrea, els paraiges i els costums de l'Etiopia i ádhuc les mateixes maniobres colonitzadores de les tropes italianes en els terrenys africans. Es llavors, repetim, quan sentim intensament l'obra de divulgació geogràfica i científica que realitza el cinemà modern, el cinema dels nostres dies.

Doncs bé; tots sabem que en les nostres sales d'espectacles es fa difícil projectar aquestes revistes gràfiques, que són precisament el baluard més ferm de la cinematografia, sense la protesta d'una part de públic.

Estem amargats de sentir manifestacions grolleres quan en el llenç es descobreix la figura d'una personalitat representativa, i més encara de sentir els xiulets i els impropis dels assabentats en «teologia» davant d'un acte religiós. Es veuen coses inverossímils. Per exemple: Hem vist protestar igualment un acte religiós de l'Església Catòlica com un acte Mahometà o Budista, només que pel fet de sortir sacerdots de les religions respectives. Davant d'això, els creients, els homes de sensibilitat refinada i els bons demòcrates, s'han de sentir ferits en els seus sentiments més íntims. Només hi ha dos remeis per adoptar: la compassió o el menyspreu, esperant que un dia o un altre, prevaldrà el bon sentir, i que tant en els cinemes, com en els cafès, com en la plaça pública, els homes conviuran agermanats i amb el respecte degut a les creences pròpies i alienes. Es aquest el sentir de Pàtria, Cultura, Ciutadania.

P. CASTELLS

VIDA CULTURAL

Notable conferència

Proseguint el cicle de conferències obert al Centre Catalanista de nostra vila, el dia 11 prop passat el jove i culte Dr. de la localitat Josep Molinas, ocupà la tribuna d'aquell Centre. L'anunci d'aquesta conferència desvetllà un interès vivíssim, car era per primera vegada que l'amic Molinas dirigia la paraula en públic. Molt abans de començar l'acte les dependències del Centre Catalanista es trobaven plenes de gom a gom. Per insuficiència de lloc foren en gran nombre les persones que no pogueren entrar al local, restant moltes d'elles estacionades a l'escala i àdhuc al carrer.

Presentà el conferenciant nostre company de redacció Josep Castells. Josep Molinas prengué la paraula endinsant-se seguidament i d'una manera abundant, sòbria, documentadíssima en la tesi científica de la conferència, el tema de la qual era el de «Tuberculosi i Lluita anti tuberculosa». Parlà de la gènesi de la tuberculosi des de els temps més remots fins als nostres dies. Aduí dades, textos i esclariments efectuals al llarg de totes les èpoques. S'aturà a definir les temptatives més serioses per a combatre aquest veritable flagell de la humanitat. Al costat de les descobertes realitzades pels grans homes científics ponderà la tasca que porten a cap en el terreny de la profilaxi les nacions més avançades, com per exemple, Anglaterra, França, Alemanya, Estats Units, Suïssa, Dinamarca, etc. Valorà estadístiques de mortalitat i precisà amb xifres autèntiques els resultats satis-

factoris que s'obtenen en aquells països en el grau de cultura ha arribat a imposar la necessitat d'una vida ordenada, d'una vida sana a base de higiene, d'alimentació suficient, de treball en bones condicions, de dormitoris nets i aïrejats, de contacte constant amb la naturalesa. Feu remarcar sobre tot, el perill de contagi que representa la convivència d'un tuberculosí amb els infants. Recomanà amor i misericòrdia pels malalts sense descurar les prevencions naturals per tal d'evitar el contagi. I acabà advocant per un moviment d'opinió que recabi del poder públic una obra fecunda d'assistència social per mitjà de dispensaris, de sanatoris i de preventoris.

Amb aquest extracte hem intentat només donar una simple impressió de la notable conferència del culte i aprofitat Dr. Josep Molinas, el qual en acabar fou llargament aplaudit i felicitat per la concurrència.

Davant l'èxit que assolí aquesta conferència, i obeint als reiterats precs del públic que, com deixem dir, no pogué assistir-hi, els organitzadors de l'acte d'acord amb el conferenciant havien determinat celebrar-la de nou en un local de més cabuda. Un poderós i inesperat motiu obligà a suspendre-la en espera de donar satisfacció als amics del conferenciant en ocasió favorable.

Felicitem de tot cor el nostre bon amic Josep Molinas.

ES VEN una porta forana i una part d'una altra porta vidriera en molt bon estat. Preu irrisori.

L'OBRA AGRÍCOLA DE LA CAIXA DE PENSIONS PER A LA VELLESA I D'ESTALVIS

IMPRESSIONS D'UNA EXCURSIÓ COL·LECTIVA

La situació de l'agricultura en el nostre país en allò que fa referència a protecció oficial, no pot ésser ja gaire més pèssima, i resulta això una veritable paradoxa si tenim en compte que la deu de riquesa més important de la Península és tanmateix l'agricultura.

No obstant i això, nosaltres, els pagesos d'aquest bell recó de món que és el Baix Empordà, i més concretament a Torroella de Montgrí, fruïm d'una situació que jo sense por a extralimitar-me diré que és de privilegi.

Fent una mica de memòria estic a l'abast de tots recordar com la Providència un dia ens envià un home que es deia Francesc Moragas i Barret a gestionar i portar a terme l'establiment a la nostra vila d'una sucursal de la primera entitat econòmico-social de Catalunya: la «Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis».

Determinades circumstàncies feren que la «Caixa de Pensions per a la Vellesa i d'Estalvis» adquirís per al desenvolupament de les seves tasques, l'edifici propietat del Sindicat Agrícola de Torroella. En aquell moment es posava fi a una obra agrícola; però també en aquell mateix instant naixia en la ment del maraguanyat D. Francesc Moragas i Barret una idea: la d'ampliar les ja importantíssimes obres socials de la Caixa amb la creació de la seva «Obra Agrícola».

Han passat uns anys. Aquell ciutadà preclar

ja no existeix i en son lloc un altre català insigne El Dr. Josep M.ª Boix i Raspall continua l'obra meritiíssima del Sr. Moragas i ara precisament, a la Casa Agrícola de Torroella de Montgrí, acabem d'assistir a la consagració d'aquella idea, amb la celebració d'un Curset de divulgació agrícola.

Tres prestigiosos enginyers han actuat de professors en aquest curset: el Sr. Josep Llovet i Mont-Ros, cap de l'Obra Agrícola de la Caixa, el Sr. Ramon Sala i Roqueta, professor de fructicultura a l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona; i el Sr. Francesc Xavier Puig i Miró, delegat d'Esparraguera i adjunt de l'Obra Agrícola de la Caixa de Pensions.

El Sr. Llovet, en obrir el curset, digué a manera d'introducció que ells no venien pas a resoldre grans problemes, sinó que intentarien posar en evidència —com així ho feu— fins on és possible posar la tècnica al servei de la pràctica en la infinitat de petits problemes que es presenten en una explotació agrícola. Aquest concepte claríssim fou el que sempre es traslluí al llarg de les seves converses i que tanta llum ens donaren.

De les altres orientacions que ens foren donades cal esmentar molt especialment les del Sr. Ramon Sala. Aquest senyor ens feu una tant considerable quantitat d'observacions en quant a fructicultura es relacionen, que després d'aquells dies de franca convivència, poguérem deduir fàcilment que en aquesta important matèria estàvem allò que se'n diu ben bé a les fosques. Les diverses lliçons d'esporga de fruiters que l'esmentat senyor ens donà i per l'interès que els Cursetistes hi posaren, fan creure que no seran pas estèrils, ans molt al contrari.

(continuarà)

JOAQUIM RADRESA.

NOTICIES

PUBLICACIO.—Hem rebut el volum IXe de publicacions «La Grallà» el qual porta el títol de «Granollers, ahir... avui... demà».

Es un volum molt ben presentat, que honra els tallers gràfics del nostre amic Amador Garrrell, d'aquella ciutat.

NECROLOGIQUES.—Dies passats morí al Hospital na Maria Hostench i Ruiz coneguda popularment per la Maria Civila. a. c. s.

—També ens assabentem que a Barcelona ha traspassat, nostre subscriptor Jòsep Puig, el qual durant molts anys fou administrador del Marqués de Robert. Reposi en pau i rebin liur família nostre condol.

—A una edat força avançada, ha mort el conegut torroellenc Joaquim Trill, propietari de la coneguda Fonda del Comerç de la nostra vila. Trametem als fills i família tota, el testimoni de nostre condol.

Lubrificant. Agulles per a màquines de cosir i brodar a 2 pessetes doztena.

VENDA

EDUARD VIÑAS

SUSPENSIO DE PAGOS.—El Banc de Palafrugell, el qual tenia establerta una sucursal a la nostra vila, fa uns dies es declarará en suspensió de pagos. Es una contrarietat més, a afegir a la nostra situació econòmica.

Se'ns diu que s'han fet gestions per tal que la nostra vila no resti orfe de representació bancària.

NAIXEMENT.—L'esposa del nostre bon amic Sebastià Bosch, ha deslliurat feliçment una xamosa nena. Enhorabona.

PREPARATIUS ELECTORALS.—Es parla intensament de la propera lluita electoral. A l'hora de tancar aquest número es desconèixen encara, els noms que han d'integrar les candidatures de dreta i esquerra. Es un fet però, l'entesa política en ambdós fronts contendents. Pel que respecta a la nostra vila, res no podem consignar en matèria de preparació electoral tret dels comentaris que es fan per a tots els gustos.

BALL.—Les Societats «Montgrís» i «Espai» celebren ja freqüents balls de Carnaval. Això vol dir que malgrat la passivitat en altres ordres de la vida ciutadana, en el sentit concret de la paraula, fa temps que la ballem.

R.C.A. Radiola

Radioients

Abans d'adquirir el vostre aparell, demaneu una prova sense compromís del

 R. C. A. RADIOILA

la marca que avantatja totes les marques. El model 1936 entre altres innovacions que són moltes, va equipat amb làmpares metàl·liques patent R. C. A.

Venda a llargs terminis.

AGENT: _____

FLORENCI CARBO

Carrer Montgrí, 6

TORROELLA DE MONTGRI

GARATGE PARC

PUPIL·LATGE D'AUTOMÓBILS

Gasolina, Petroli, Grasses, etc.

SERVEI PERMANENT

Saló de Sant Joan, 2 i 4 - Telèfon 50.569

B A R C E L O N A

HOTEL EUROPA

ESPLENDIDES HABITACIONS
AMB AIGUA CORRENT I BANY.
SERVEI A LA CARTA I MOLT
ECONOMIC. PENSIO COMPLE-
TA, VUIT PESSETES.

AQUEST HOTEL ESTA SITUAT
AL PUNT MES CENTRIC DE LA
CIUTAT I AMB VISTES
A LA RAMBLA

BOQUERIA, 12 (Tocant a la Rambla)

B A R C E L O N A

CINEMA MONTGRI

Diumenge, 26 gener 1936.

Formidable programa cinematogràfic

La Pradera Roja

Producció cabalista per

TOM KEENE - BETTY FURNÉS
EDGARD KENNEDY

Basta de ruidos Dibuix Betty Boop

“Paramount” Gráfico

Explicat en espanyol

LA ALEGRE DIVORCIADA

FRED
ASTAIRE
GINGER
ROGERS
en

**LA ALEGRE
DIVORCIADA**
con
EL CONTINENTAL

per Fred ASTAIRE - Ginger ROGERS

secundaris per Edward Everett Horton, Alice Brady, Erick Rhodes i William Austin

PROPERAMENT:

JOSEPH M. SCHENCK PRESENTA
UNA PRODUCCION DE DAVID L. F. ZAMPER

Maurice
CHEVALIER en
EL CABALLERO
de
FOLIES
BERGERE
con

MERLE
OBERON
y ANN
SOTHERN

La llamada
de la selva

amb

Clark Gable

Loretta Young

Jack Oakie